

Lengyel irodalom — magyar színjátszók

Tíz évvel ezelőtt, mikor Balassagyarmaton megrendezték az első irodalmi színpadi napokat, az elnevezés pontosan fedte a fogalmakat. 1964 az irodalmi színpadi mozgalom virágzásának kora volt. Ebben az időszakban „irodalmi színpadon” kizárólag szerkesztett, jobbára lírai műsört értettünk. Mintegy négy-öt év telt el addig, amíg — a később Debreczeni Tibor által oratórikus színjátéknak elnevezett — lírai szerkezetű műsorok mind több drámaisággal, közéleti érdeklődéssel telítődtek. Ezzel párhuzamosan sok együttes fordult különböző pódiumjátékok (novella-, kisregény-, dokumentumanyag-adaptációk) felé, s a popularitás igényének megfelelően megjelentek az amatőr színpadok műsorán a népi vagy vásári komédiák is. Nem beszélhettünk többé „irodalmi színpad”-ról, hanem egységes színjátszásról, színjátékról, melynek egyes csoportok inkább oratórikus, mások drámai fajtáját művelték.

Az új színjátéktípusok beérésének ideje az első „Szóljatok, szép szavak” rádiópályázat, majd az ennek sikereire épülő 1972-es nagy országos fesztivál volt, melyet Kazincbarcikán rendeztek meg, s egy korán elhunyt, tehetséges amatőr rendezőről, ifj. Horváth Istvánról neveztek el.

Ezzel párhuzamosan folytak különböző rétegfesztiválok (egyetemi és főiskolai, középiskolai diák-, munkás- és falusi színpadok találkozó), folytak tovább a „Szóljatok...” pályázatok. Ezért szembe kellett nézni azzal a kérdéssel, hogy e sokféle, és jellege, stílusa szerint egyénített arculatú találkozó között milyen feladat vár a balassagyarmati Madách Imre Irodalmi Színpadi Napokra: az a veszély fenyegetett ugyanis, hogy a másutt már szerepelt anyagoknak mintegy repriz-fesztiválja lesz csupán.

Az első kísérlet az volt, hogy 1972-ben meghívásos forgatókönyvi pályázattal előztük meg a fesztivált. A kiírás tematikus volt és ez merőben ellenkezett az elnevezés adta fogalommal. A kiírás ugyanis pódiumjátékokra szól, ami azt jelentette, hogy lírai oratóriummal nem lehetett Balassagyarmaton színpadra kerülni. Sajnálatos módon azonban, igen sok gyenge forgatókönyv került a forgatókönyvi zsüri elé, s az előadásra meghívott produkciók sem mind készültek el, vagy nem feleltek meg a követelményeknek. Így a kiírás ellenére meg kellett hívni más műfajú produkciókat is, hogy a fesztivál színvonalát biztosítani tudjuk.

Az 1972-es irodalmi színpadi napoknak azonban volt egy nagyon biztató vonása: a mai amatőr színjátszó élvonal mögé felzárkózni készülő másodvonal jelentkezését regisztrálhattuk. Itt biztosította Kazincbarcikán elnyert rangját a pécsi Amatőr Színpad a megyei vándorserleg elnyerésével, itt tűnt fel a veresegyházi Forrás Színpad és új stílust kutató rendezője ifj. Dániel Kornél, itt bizonyított újra a tiszaföldvári Bányai Kornél Diákszínpad, s itt mutatott érdekes színeket a debreceni Alföld Színpad.

Az 1973-as fesztivált az 1972-eshez hasonló elgondolásokkal szerveztük meg. Most már vállalva, hogy a Madách Imre Irodalmi Színpadi Napok a felfedezés öröme hozhatja mind a szervezőknek, mind a szakembereknek. A pécsi Amatőr Színpad megtartotta a vándorserleget, s olyan új együttesek tűntek fel, mint a zalaszentgrótiak, a megújult balassagyarmati Madách Színpad, feltűnt a megyéből a vanyarci színpad, kísérletező kedvét megőrizte ifj. Dániel Kornél a Forrás Színpadon. S ha nem is tudtak teljes értékűt nyújtani, friss, új tehetségek jelentkeztek, mint Szőke Pál (Csili Stúdió), vagy mint sikeres bemutatkozása után néhány héttel tragikusan elhunyt Csaba Judit és Boldizsár Péter közös rendezése (Ke Színpad).

Volt tehát mód a felfedezésre, joggal örülhettünk az új tehetségek jelentkezésének. Örömről azonban nem lehetett tiszta, aggodalom vegyült bele, féltünk, hogy nem leszünk képesek mindig új és új felfedezéseket tenni. Ugyanakkor az adott réteg- és országos fesztiválok mellett szerettük volna egyedülálló tartalommal megtölteni a Madách Imre Irodalmi Színpadi Napokat. Így került fel Fábian Zoltánban, az Írószövetség titkárában, a balassagyarmati fesztivál több éven át volt elnökeiben és Debreczeni Tiborban, a Népművelési Intézet osztályvezetőjében a gondolat, hogy Balassagyarmat legyen a jövőben a baráti, szocialista népek irodalmának tematikus találkozója. A X. irodalmi színpadi napok ideje egybeesett a város harminc éves felszabadulási évfordulójával, s a baráti lengyel nép felszabadulásának is harmincadik fordulójával. Önként adódott, hogy a sort a lengyel nép irodalmával, a hagyományos lengyel—magyar barátság témakörével kezdjük.

Az ötlet Nógrád megye és Balassagyarmat állami és pártvezetői, valamint a Lengyel Kultúra vezetői részéről egyaránt nagy megértésre talált, s így 1974 márciusában megszületett a minden amatőr rendezőhöz szóló pályázati felhívás, mely a Madách Imre Irodalmi Színpadi Napok tartalmi és művészi megújulásához vezetett.

2.

A budapesti Lengyel Kultúra — személy szerint Barbara Wiechno, igazgatóhelyettes — az első pillanattól kezdve nagy segítséget nyújtott: a Lengyel Kultúra forgatókönyvi díjakat és a fesztivál első díját, egy lengyelországi utazást ajánlott fel a fesztivál számára. A hathatós anyagi támogatásnál azonban sokkal jelentősebb volt az a szellemi támogatás, amit Barbara Wiechno elvtársnő személyes közreműködése biztosított. Elkészített egy pontos és hasznos lengyel irodalmi bibliográfiát, melyet minden pályázónak megküldtünk, pontos irodalmi ízlésről, nagyszínházkultúrájáról tanúskodva részt vett a forgatókönyvi zsüri és bemutatózsüri munkájában is. A pályázatra hetvenegy forgatókönyv érkezett be, melyből a forgatókönyvi zsüri tizenhét anyagot bemutatásra is javasolt. A bemutatóra készülő produkciókat főpróba-bemutató állapotban újabb előzsüri tekintette meg, mely azonban csupán egy produkciót nem javasolt bemutatásra, többen viszont maguk léptek vissza, felkészülési idő hiányában. Ezek közül legsajnálatosabb a pécsi Amatőr Színpad visszalépése, mely így nem elvesztette a vándorserleget, hanem önként mondott le róla. Végülis 15 színjáték került a közönség és a bírálóbizottság elé.

A tizenöt bemutató igen széles képet nyújtott a lengyel irodalomról. Felölelte az élő és klasszikus írók igen nagy körét, s szinte minden ma létező amatőr színpadi formában igyekezett megszólalni. Találkoztunk Andrzejewski, Nowak, Gowaczki, Odojewski, Zsukrovskij műveivel épp úgy, mint Miczkiewicz vagy Sienkiewicz műveivel; Rozewicz verssel, prózával és színdarabbal is jelentkezett a műsorban. Láthattunk lírai, epikus és drámai oratóriumot, pantomimmal kiegészített pódiumjátékokat, satírikus parabolát, lengyel témára író-szerkesztői anyagból magyar pódiumjátékokat, s drámai színjátékokat is.

Tagadhatatlan azonban, hogy a Madách Imre Irodalmi Színpadi Napok továbbra is a másodvonal felzárkózni igyekvő fesztiválja maradt. Most azonban ki egyenlítősebb volt a színvonal, s valójában csupán egyetlen egyetlen olyan produkció akadt (Arany róka — Jászberény), mely nem ütötte meg a fesztivál átlagos mértékét.

3.

A bemutatósorozat legnagyobb értéke, hogy hitelesen ragadta meg, híven tükrözte a mai lengyel irodalom sokrétűségét. Hiteles és valós lengyel világot mutatott be, akár a Surányi Ibolya szerkesztette „Muzsikás Jankó”, akár a Zala Kornélia rendezte és szerkesztette „Levelek Marc

Chagallhoz" produkcióra gondolunk, melyek lírai oratóriumi formában egy-egy téma köré (zene a lengyel irodalomban, illetőleg a fasizmus elleni harc a lengyel művészetben) csoportosítottak lírát és prózát. Sajátos szint mutatott fel a szombathelyiek Borowski műveire szerkesztett, pantomimmel kiegészített koncentrációs tábor emlékképe, s ugyanezt fejezte ki magasabbrendű művészi formában a kecskeméti Odojewski „A messzeségbe vész” című produkciója. Mai társadalmi problémákat tárgyalt a veszprémi Herbert „Egyszerű történet” című novellájából készített pódiumjátéka és a budapesti Perem Színpad „A metszőpont” című eklektikus pódiumjátéka, mely Gowacki-novella adaptációjára épült. Ennek a bemutatónak külön értéke, hogy a figurákban, a situációk légkörében hiteles lengyel világot mutatott be. Pontosabban, Barbara Wiechno autentikus véleménye szerint, ebben a produkcióban volt leghitelesebb a lengyelség. — A szatíra, parabola világát a balassagyarmati Madách Színpad „Legenda a dicsőséges feltámadásról”, a veresegyházi „Az objektív véték” című pódiumjátéka, valamint a balassagyarmati Ex Libris együttes Rozewicz „A félbeszakított játék” című szatírja mutatta be.

Érdekes tapasztalat, hogy a tizenöt bemutatóból négy az emberi lélek mélységeit kutatta, saját testére szabott pszichológizáló stílust kísérletezett ki. Legsikerebben a kecskeméti „A messzeségbe vész” című produkciója, legelvontabban a tatabányai „Tiszta munka”, egységesen, de kissé kezdetlegesen a szombathelyi bemutató, és legvitathatóbban a Szabó Lőrinc Színpad. Lehet, hogy a pszichologiz-

mus jelentkezése irányzatot ígér, de valószínűbb, hogy ez csupán a választott művek, a lengyel irodalomra jellemző lélek-elemzés adekvát színpadi formájának kutatásából ered.

A kecskeméti rendezője, Köves Zsuzsa először mutatkozott be nagy fesztiválon egy jellegzetes együttesel. Színpadán a cselekményt játszó halló- és beszélőképes színjátékosok mellett a pantomimikus elemeket süketnéma színjátékosok oldották meg. Túl a művészi értékeken, melyet a valóban tehetséges rendező színvonalasan oldott meg, ez a tény önmagában is jelentős szociális és pedagógiai tett. Túlzásai, Jancsótól és a 25. Színháztól átvett eszközei ellenére nagyon biztató rendezőígert a tatabányai Szóda Sándor. Örömmel üdvözöltük az évek óta hallgató Csikász István (Ex Libris) újrajelentkezését és megújult, szatirikus stílusát. Támogatjuk és segítjük ifj. Dániel Kornél egyéni rendezői stílusát; örülhetünk, hogy nagymúltú együttesét odahagyva Éless Béla régi rendezői kvalitásai megújodásra képesek (Perem Színpad).

4.

Ha a Balassagyarmaton tapasztaltakat behelyezzük a magyar amatőr színjátszó mozgalom egészébe, a kép akkor is nagyon szép és sajátosan egyéni. Úgy találkozhattunk itt minden ma élő színjáték-típussal és jellegzetes stílusjeggyel, hogy alkalmazói egyéni látásmódról, sajátos rendezői teremtő fantáziáról tettek tanúságot. Természetes, hogy a most bontakozó, vagy most jelentkező rendezők követnek bizonyos példákat, „hozott anyagból”, panelelemekből is építkeznek. Nem lehet

előzmények nélkül kiobbanni, járt utakon kell tovább haladni. Mindegyikük színezte egyéniségével az átvett elemeket, sőt tovább gondolta, továbbfejlesztette azokat. Egyetlen egy sem volt köztük, aki az átvett módszereket ne egyénítette volna a maga képeire. Tévedéseikkel is a fejlődést szolgálták.

Bizonyos, hogy a tematikai kiírás, jelen esetben a lengyel irodalom színpadi megjelenítése, termékenyítőleg hatott az egyes csoportok munkájára, ezen keresztül az egész magyar amatőr mozgalomra. A lengyel nép második világháborús hősi küzdelmei iránti tisztelet, az irodalmi anyag gondos válogatása, a pályázat meghirdetéséből áradó politikai felelősség tette, hogy az egész fesztivál eszmeisége példamutatóan tiszta, zavaros eszmék, félreértések nélküli volt. Szereplő együttesek, előkészítők és a zsüri egyaránt nyugodt lelkiismerettel, a jól végzett, felelősségtől áthatott munka megnyugtató érzésével térhetett haza Balassagyarmatról.

A X. Madách Imre Irodalmi Színpadi Napok közművelődési hatását fokozta, hogy az egyes produkciókat nem csak a fesztivál-közönség, hanem a város nagyközönsége, sőt üzemek, falvak közönsége előtt is bemutatták.

Reméljük, hogy a XI. Madách Imre Irodalmi Színpadi Napok, — melynek hazánk felszabadulásának 30. évfordulójához kapcsolódva a szovjet népek irodalma lesz a témája — ezen a jól kezdett úton, még több eredményt felmutatva zárul majd.

Máté Lajos

Lóránt János kiállításához

Mit bizhat itt, a képek között az ember a szavakra?

Szíves köszöntést, azoknak szólót, akik eljöttek, s eljönnek majd Lóránt János, a Salgótarjánban élő festőművész (békésszent-andrási születésű, harminchat éves, nős, két gyermek apja, tanulmányait Szegeden fejezte be a tanárképző főiskolán stb.) tárlatára a Csók István Galériába, s megtekinthetik kiállított 50 munkáját, az utóbbi négy év java termését... Am több ez az alkalom konvencionális találkozásaink egyikénél, „hogyszervuszos” összefutásainknál. Hiszen nemcsak nézni — látni invitált magához.

S így tudósítást is. Érzések, gondolatok közvetítését; gyors lélektől-lélekig futó interurbán kapcsolással.

Elmondását, pontos mondatokká szabályozását, egyszerűsítését mindannak, ami létezésében, mozgásában szabályozhatatlan és utolérhetetlen, struktúrájában sokrétebb, hajlékonyabb, alakváltozásokban és árnyalatokban gazdagabb, semhogy e mondat-pásztorok befogadhatnák, s valamely ítélet, meghatározás korlátozó karámjába terelhetnék.

A valóságnak, a létezésnek számtalanszor több részegysége, anyagi pontja van, s ezek között számtalanszor több összefüggés, viszony, kölcsönhatás, mint amennyit például a geometria a mértani helyek felismert szabályszerűségeiben számon tart, felsorol. Az alkotóművészet mindig több annál, ami racionálisan, oksági összefüggésekbe ágyazottan feltárulhat a logikai megismerésben. Több is és — más is. Fénygyújtás, villanó láng, mely egyszerre vetül rá nemcsak az ismert-látott, s emberivé változtatott világra, hanem a távoli formákra, rejtelmekre, a csodák irracionális, misztikus valószínűtlenségeire, nem ismétlődő, s nem ismételhető egységiségre; s ezért is némul el a beszéd igazi alkotások előtt, igazi művészet előtt.

Aki az Alföldről jött, gyermekkorát ott élte, ismeri, érzi a síkság az ég és föld szabad összelelkezésének, egybeolvadásának és elvegyülésének útjába semmit sem állító, tiszta horizontú tágasság varázsát. A hajós élménye hasonlít tán' ehhez; látva ég és tenger egymást tükröző kékségét, s tudva, hogy a határon túl — ameddig az emberi szem ellát — is csak ég van és tenger van, melyek nagyságához képest az érzékelő emberi pont elenyészően kicsiny, térben, időben egyszerűen észrevehetetlen. Csakhogy itt föld van a talpunk alatt, s nem hullámzó és feneketlenül, átláthatatlanul mély bizonytalanság.

Szilárd és biztonságos föld, kezünknek engedelmessé, művelhető és termékeny. Asszony- és anyatermészetű, ki rendíthetetlen törvénye szerint szüli, termi magából növényeit, állatait, embereit. Tűri, hogy rajta, belőle éljenek, cibálják, tapossák, föléljék

energiáit. Végtelen türelemmel, szeretettel hagyja mindezt, és így, egyformán fogadja vissza teremtményeit magába végül.

Lóránt képeiről az alföldi tájnak a megértése, átélése sugárzik ránk. Nem a táj látványát festi ő, a táj lényegét keresi; a lényegét, amelynek megértése révén véges és végtelen, rész és egész konfliktusának emberi tragikuma is feloldódhat, a rendet és harmóniát hozó katarzisz által.

E katarzisz megkeresését, megvalósítását állította célul ő a művészetében.

S ragaszkodik hozzá, halad előre makacsul, következetesen a célhoz vezető úton. Nem mossa ki magából felesleges beszéddel, szavakkal ezt a konok akaratot. Szűkszavúsága is koncentrálttság, s nem pusztán alkat és karakter vonása. Nem tétovázik, és nem vibrál színek és stílusok sokféleségével, nem öltözködik változó divatokba. Grafikai lapjai, színes fametszetei: a műhelyt gazdagító stílus tanulmány e penzumai egyben adalékok: résztanulmányai a következetes és mindig önmagára, önerejére, lelkiismeretre és meggyőződésre hallgató, szuverén módon épülő gondolatrendszernek.

Belülről táplálkozó, önmagát belső értékeiből fejlesztő művészet az övé. S alighanem filozófikus alapvetése teszi oly' meggyőzővé, szuggesztívá, ebben van ereje, vonzása és szépsége is.

A gondolatot tovább kell gondolni; a dolgoknak a végére kell járni.

Végére járni a dolgoknak... Falusiak, tanyasiak, alföldi parasztemberek szavajará-

sa lám, ars poeticává lehet, s lesz ebben a művészetben. Felemelő és megtartó erővé; mert csak a végig nem gondolt gondolat hitványodik frázissá, szóvirággá. S ugyanígy, nem lesz művészet a félig-tett, félig-csinált mesterkedésből, a kalamoló ügyeskedésekből sem.

Újabb képein színeket próbál ki Lóránt. Tiszta-kék és rótes, meleg-barna színeket. Figurális kompozíciókban ember és táj kapcsolatának ábrázolásán, s a hozzá legközelebb állók arcát, alakját mosolygós szeretettel megörökítő portrékon túl megpróbálkozik másféle emberi, társadalmi mondandót hordozó szituációk megjelenítésével. Sajátosan groteszk emberalakjai nem idegenítenek el maguktól, az elrajzoltság inkább vonzóvá teszi ezeket a figurákat, rokonszenvet ébreszt irántuk. Így emberek, s közülünk valók, hamis megszépítések, érzelmes eszményítés és riktó pátoz nélkül.

Színei sem hivalkodó, magukért való csillogások. Úgy tűnik, a megtalált cél és út, a küzdelemmel elnyert belső rend és erény, egy a korábnál talán szelídebb, s harmónikusabb szemlélődés — a nyugtalan és lobbanékony tavasz után a termést beérlelő nyár sugarai.

Lóránt János művészetének e nyara gazdag aratást ígér.

Papp Lajos

*Elhangzott a Csók István Galériában, 1974. november 6-án, a tárlat megnyitóján.

Gyertek, „mesélünk“!

I. Országos Bábjátékos
Bemutató-színpad
és Animációs Filmszemle

Különös találkozás volt: két művészeti ág egy közös cél érdekében vállalkozott háromnapos együttlétre, hogy a szó legszorosabb értelmében versenyt fusson, zászlajára ezt írva: „Gyertek, mesélünk!”

De vajon időszerű-e ma meséről, báb-játékról beszélni? — kérdezhetjük. Hiszen különös kor, melyben élünk: látszólag nem kedvez a mesének. Jobban szereti, kedveli a konkrét dolgokat, hogy az értelem csillogásában kauzálisan kísérhesse végig az eseményeket. A csodaszzerűt racionálisan fogja fel, éppen ezért könnyen konfliktusba kerül a mesével — ennek következtében a bábjátékkal, illetve minden animációs megjelenítési formáival.

A mese kezdetben olyan költészet, mely egyúttal kozmogónia. A primitív gondolkodás kutatója Lévy-Bruck Lucien világosan elemzi azokat a jelenségeket, jellegzetességeket, melyek mind a mesében, mind (bizonyos mértékben) az animációs művészetekben fellelhetők. A primitív emberek életében jelentős tényezők a természetfeletti erők: szinte mindent a misztikus hatalmaktól eredőnek tekintenek. A mai kultúrember számára az egyetlen elviselehető mítikus forma a mese, és ez is csak azért lehetséges, mert a mese szépségszéményt is meg tud valósítani. A szépség pedig kikezdehetetlen. A művészet sok remeke igazolni tudja, hogy reálisnak, csodálatosnak, tényyszerűnek, illúzióknak — akár kauzális vagy nem az — megvan a képessége, hogy valami szépet hozzon létre. Ezek szerint nem kell a mai embertől féltünk a mesét, s ennek animációs megvalósításait. A mai ember is sokszor él át olyasmit, aminek konkrét fogalmi leírása egyre bonyolultabb — nem beszélve annak művészi érzékeltetéséről. A modern tudományos világkép matematikai megfogalmazásai során is, a közérthetőség érdekében, nagyon sokszor kell költői hasonlatokhoz nyúlni. Olyan kifejezésekkel, absztrakciókkal találkozunk, melyek ha nem is meseiek, de nincsenek távol tőle. (A tudós, túl a matematikán, a „negyedik dimenzió”, ha feltételezéseiről képet szeretne teremteni, akaratlanul is meseinek tűnő fikciókba téved.) A tudomány egyre jobban bővíti a természet jobb megismerését. A tudomány eredményei felborították a mítikus, megfajított. Ezért elkövetkezett az az idő, amikor a mesét a vele rokon műfajokat szükségszerűen modernizálni kell.

Időszerű-e hát ma a mese? Igen! Jobban, mint valaha, mert formanyelvéről nem kell lemondania, de új tartalommal tölthető, kifejezési eszközeit bővítheti. Ezért áll az animációs művészet (BÁB és FILM) oly közel mindennek a megvalósításához, mert absztrakciói, jelzései a mai emberhez szólnak.

A gyermek látásmódja animisztikus. Úgy „éli meg” a környező világ tárgyait, lényeit, mint önmagát. Mindent animál, élővé lelkesít, vagy ha úgy tetszik: varázsol. Igényli a csodát, ezért szereti a báb-játékot, mert a bábu meglevenedési csoda. Értelmi meggyőzéssel az indulatok nem közelíthetők meg, nemcsak a gyermeknél, de még a felnőttél sem. A hatodik életévét megközelítő emberkében a fogalmi gondolkodás kezd kialakulni. Hogyan lehet az elvont fogalmakat (mint jó-ság, becsület, szorgalom stb.) számára felismerhetővé, érthetővé tenni, akkor amikor tudjuk, hogy messze áll még az elvont gondolkodás képességétől. Az animációs alkotások dramaturgiájának követelménye, hogy cselekvéseket — amennyire lehetséges — szöveg nélkül is megértessenek. A színészek a maguk testi jelenlétével akadályozzák a mese végső megközelítését. Az élő szereplő, bármily tehetséges, mindig belekever a fiktív drámba valami attól távol állót, azaz önmagát. A bábszínpad és a film végletesen a meseinek a megvalósíthatósága. A bábuk — akár valóságosak, akár rajz, mint a filmen — elérhetnek magasabb reális régiókba.

Az erkölcsi nevelés mellett az animációs művészet az esztétikai neveléshez nyújtja a legtöbb segítséget. Ezt komplex volta határozza meg: a társművészetek tömörülése, összefonódása (irodalom, képzőművészet, zene, tánc és nem utolsósorban a színjátszás) sokoldalú érdeklődésre készítet, és ezáltal ízlést fejleszt. Alapot ad a vizuális kultúrához.

Első, második osztályban a gyermek minden feltűnőt észrevesz. Gyakorló pedagógusok ismerik a figyelem csúcspontosságának vagy elvonásának lehetőségeit, melyhez egyetlen mozgó figura is elegendő. Az animációs lehetőségek végtelenek. A tárgy — nevezetesen bábfigura — akkor éri el célját, ha cselekszik, mozog, „él”. A szöveg csak kísérője a cselekvésnek. A film forgatókönyvében az indulástól kezdve benne van az egész műalkotás, anélkül, hogy abban az író a szóbeli kife-

jező eszközökkel kívánna hatni. A képi megfogalmazásba át tudja tenni a saját, egyébként szóban kifejezhető gondolatait.

Az elmondottak után, azt hiszem, már felesleges ismételtlen is méltatni a két művészeti ág — bábosok és filmesek írásunk címében jelzett — első, salgótarjáni társulását.

A három nap bemutatott produkcióit a vártnál nagyobb siker koronázta: diadal-maskodott a „mese”. A mai, nem kis gond: az elkövetkező munka színvonalának további emelése. Ezt kívánja tőlünk a felnövekvő nemzedék, amelynek igaz emberré válásáért mi, felnőttek vagyunk a felelősek. Tanítsuk meg a mese szárnyain repülni, hogy teret nyújtsunk fantáziájának, hogy minél nemesebbé csiszolódva, megtanulja a szépet és jót, legyen hasznos tagja az eljövendő társadalmunknak. Ehhez mintegy hitvallásul idézzük meg ide Váci Mihály gondolatait: „Itt járjon, és itt vezessen, ha azt akarja, hogy kövessem!”

Tóth Ilus

